

**LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 2, 3, 5, 6, 7,
8, 9, 10, 12, 13¹, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 29, 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 18¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XI-111 23
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINIMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Šiuo metu Europos Centrinis Bankas (toliau –ECB) sparčiai didina bazinę palūkanų normą (2023-03-13 buvo 3,0 %). Šios palūkanos daro įtaką būsto paskolų palūkanų normoms, kurios dažniausiai yra surištos su 6 mėnesių tarpbankinėmis palūkanų normomis (EURIBOR), kurių dydis 2023-03-13 siekė 3,375 %). Šie pokyčiai daro įtaką būsto paskolų palūkanas.

Viešai skelbiama, kad vidutinė būsto paskola Lietuvoje yra apie 95 tūkst. eurų, o paskolomis būstui įsigyti dažniausiai naudojasi jaunos šeimos su vaikais, padidėjusios palūkanos ženkliai įtakoja šių žmonių finansines galimybes, perkamąją galią ir pan. Per mažiau nei metus didžiąjai daliai paskolų turėtojų išlaidos banko palūkanoms vidutiniškai padidėjo daugiau nei 250 eurų kas mėnesį. Tai yra didelė suma jaunų šeimų biudžetams, turint mintyje, kad šiuo metu ženkliai išaugo būtiniausių prekių ir maisto produktų kainos, o metinė infliacija 2022 m. siekė net 21,7 %.

Siekiant sumažinti gyventojų finansinius sunkumus susijusius su pablogėjusia finansine padėtimi dėl padidėjusių palūkanų ir siekiant išvengti asmeninių bankrotų rizikos bei gerinti pasitikėjimo ekonomika rodiklius, siūloma nustatyti, kad deklaruodami pajamas nuolatiniai Lietuvos gyventojai iš pajamų galėtų atimti palūkanas už vieną paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti ar įsigyti arba palūkanas už vieno gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą), jeigu toks kreditas yra paimtas ir rašytinis susitarimas dėl gyvenamojo būsto, kuriam statyti ar įsigyti paimtas kreditas, statybos ar įsigijimo arba finansinės nuomos (lizingo) sutartis sudaryta iki 2023 m. sausio 1 d.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai - Seimo narė Ligita Girskienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu yra įtvirtinta galimybė deklaruojant gautas pajamas atimti iš pajamų palūkanas už vieną iš būstų, kai būstas įsigytas iki 2019 m. sausio 1 d.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

siūloma nustatyti, kad deklaruodami pajamas nuolatiniai Lietuvos gyventojai iš pajamų galėtų atimti palūkanas už vieną paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti ar įsigyti arba palūkanas už vieno gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą), jeigu toks kreditas yra paimtas ir rašytinis susitarimas dėl gyvenamojo būsto, kuriam statyti ar įsigyti paimtas kreditas, statybos ar įsigijimo arba finansinės nuomos (lizingo) sutartis sudaryta iki 2023 m. sausio 1 d. ir kuriame asmuo yra deklaravęs savo gyvenamąją vietą

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Nėra

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo pakeitimas įtakos verslo sąlygoms turės teigiamos įtakos, nes gyventojai labiau pasitikės ekonomika ir išleis daugiau pinigų vartojimo prekėms.

8. Ar įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant įstatymo projekte siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujų sąvokų nėra.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2023 m. birželio 30 d. turėtų priimti įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Įstatymų pakeitimų projektams įgyvendinti reikėtų papildomų 130 mln. eurų, kurie galėtų būti gauti iš papildomo bankų apmokestinimo. Didelė dalis lėšų grįš per vartojimo mokesčius.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„paskolas“, „palūkanos“

16. Kiti, iniciatoriaus nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia

Seimo nariai